

1. Referentie

Referentie	Deville, A. & Van der Auweraert, J. (2001) <i>Welzijnsdiensten en betrokken organisaties aan het woord over de hulpverlening aan buitenlandse niet-begeleide minderjarigen. Deel I: Jongerenproject: jeugdhulpverlening</i> . Onuitgegeven onderzoeksrapport, Vlaams minderhedencentrum (Brussel).
Taal	Nederlands
ISBN	/
Publicatievorm	Onderzoeksrapport

2. Abstract

In dit onderzoek staat de toegankelijkheid van de welzijnszorg voor niet-begeleide buitenlandse minderjarigen centraal. Er wordt nagegaan wat het werkveld aan suggesties doet m.b.t. de eerste opvang en verdere begeleiding van buitenlandse niet-begeleide minderjarigen, wat de eventuele taken van een kennis- en begeleidingscentrum ten dienste van het werkveld kunnen zijn en de alternatieven die het werkveld aangeeft om het ontbrekende voogdijschap voor de buitenlandse niet-begeleide minderjarigen op te vangen.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Welzijn
Trefwoord(en)	Begeleiding, integrale jeugdhulpverlening, niet-begeleide buitenlandse minderjarigen, vluchtelingen, voogdijschap

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	Vlaams ministerie van Welzijn, Gezondheid en Gelijke kansen
Onderzoeker(s)	Aleidis Deville & Van der Auweraert Johan Vlaams minderheden centrum vzw Vooruitgangstraat 323 1030 Brussel Tel: 02/ 205 00 50 Fax: 02/ 205 00 60 http://www.vmc.be

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Kan vanuit de aanwezige expertise in het werkveld: • een voorstel of voorstellen aangereikt worden om tot een adequate begeleiding van buitenlandse niet-begeleide minderjarigen te komen? • de haalbaarheid van de oprichting van een tweedelijns kennis- en begeleidingscentrum worden nagegaan? En kunnen er bovendien voorstellen worden geformuleerd over de wijze waarop en de voorwaarden waaronder dit centrum kan functioneren? • de gevolgen onderzocht worden van het ontbreken van een specifiek voogdijsstelsel voor buitenlandse niet-begeleide minderjarigen en indien wenselijk alternatieven aanreiken binnen bevoegdheidsgrenzen van de Vlaamse overheid?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks-methode	Kwalitatief onderzoek met een narratieve methode, mondelinge open interviews en schriftelijke open enquêtes
Onderzochte groep	Voornamelijk welzijnsdiensten. Een klein aantal relevante informanten dat niet behoort tot het welzijnswerk.
Bereik	/

7. Resultaten

Specificiteit van de hulpvraag	Er is nood aan duidelijkheid omtrent het verblijfstatuut, aan psychosociale hulpverlening en crisisopvang. Welzijnsvoorzieningen hebben onvoldoende middelen om de gepaste begeleiding te geven waar een groot deel van deze jongeren vroeg of laat mee te maken krijgen.
Opvang en begeleiding	Een gefaseerde opvang is noodzakelijk: Bij de eerste opvang gaat speciale aandacht uit naar de opvang van slachtoffers van mensenhandel. De meeste diensten maken geen onderscheid wat het verblijfstatuut van de jongere betreft. Wat betreft de leeftijd, wordt er in de discussies gepleit voor een gemengde opvang van kinderen van 12 tot 18 jaar. De opvang van begeleide minderjarigen verschilt niet altijd van de opvang die niet-begeleide minderjarigen nodig hebben. Bij de vervolgoopvang is er nood aan een duidelijke omkadering van de opvang van niet-begeleide minderjarigen met interculturalisering als basisvoorwaarde. Een noodzakelijke expertise van de verschillende procedures en van de situatie van jongeren door hulpverleners is onafwendbaar. Wanneer de jongere meerderjarig wordt is er vaak heel veel onduidelijkheid. Talenkennis is ook noodzakelijk om een communicatieprobleem op te lossen. De geïnterviewde diensten wierpen nog enkele bedenkingen op: Hoe minderjarigheid vaststellen? Wanneer is een minderjarige begeleid en wanneer niet? Wat met uitgeprocedeerde jongeren die niet terugkunnen naar hun thuisland? Jongeren komen vaak in vijandige omgevingen terecht en krijgen te maken met racisme en uitsluiting. .. Het onrustwekkende aspect van minderjarigen die verdwijnen... Volgens de meesten horen niet-begeleide minderjarigen niet thuis in gesloten gemeenschapsinstellingen. Slechts 1 geïnterviewde zag een mogelijke oplossing in integrale hulpverlening
Kennis- en begeleidingscentrum	De bevroegde diensten zijn het eens over het nut van een kennis- en begeleidingscentrum, maar kunnen bestaande diensten hier niet voor ingeschakeld worden? De meerwaarde van zo'n centrum ligt echter in de (bijvoorbeeld juridische) informatieverschaffing. Het werkveld van een kennis- en begeleidingscentrum zou voornamelijk bestaan uit het kennisaspect en een dispatchingfunctie. Begeleiding is daarentegen zoveel mogelijk voor bestaande diensten. Tenslotte wijst men erop dat er een grote nood is aan tolken in deze centra
Voogdij	Weinig diensten zien een probleem in het gebrek aan voogdijschap over de minderjarigen.
Procedures	Er was bij de bevroegden ook nog bijzondere aandacht voor de asielpprocedure, de procedure voor slachtoffers van mensenhandel en de dienstnota van april 1999.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

Deville, A., Seynaeve, T. & Van der Auweraert, J. (2001). Niet-begeleide buitenlandse minderjarigen in de bijzondere jeugdbijstand. *Jeugd en kindzorg*, 25, 240.

9. Beleidsaanbevelingen

Ja

10. Samenvatting

In dit onderzoek staat de toegankelijkheid van de welzijnszorg voor niet-begeleide buitenlandse minderjarigen centraal. Er wordt nagegaan wat het werkveld aan suggesties doet inzake de eerste opvang en verdere begeleiding van buitenlandse niet-begeleide minderjarigen, wat de eventuele taken van een kennis- en begeleidingscentrum ten dienste van het werkveld kunnen zijn en de alternatieven die het werkveld aangeeft om het ontbrekende voogdijschap voor de buitenlandse niet-begeleide minderjarigen op te vangen.

In het antwoord op de eerste onderzoeksvraag komt vooral het belang van gefaseerd werken naar boven. Er moet een eerste opvangfase zijn die crisisopvang biedt. Deze wordt gevolgd door vervolgoopvang waar integratie in de reeds bestaande welzijnsvoorzieningen, gericht op jongeren in het algemeen, belangrijk is.

Uit de tweede onderzoeksvraag blijkt vooral nood aan een kennis- en informatiecentrum en veel minder aan een begeleidingscentrum.

Tot slot bleek rond de vraag over voogdij weinig eenduidigheid. Wel wordt het belang van een vertrouwenspersoon voor elke jongere hoog ingeschat.

Van hieruit werden tot slot nog enkele beleidsaanbevelingen geformuleerd.